

Про затвердження Положення про патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в системі Міністерства оборони України

z1418-22 від 2022.11.29

Статус: Акт чинний

Версія від: 20 вересня 2022

Набуття чинності:

29 листопада 2022 року

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

20.09.2022 № 287

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
16 листопада 2022 р.
за № 1418/38754**

Про затвердження Положення про патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в системі Міністерства оборони України

Відповідно до Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» та з метою приведення нормативно-правових актів Міністерства оборони України у відповідність до законодавства України НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в

системі Міністерства оборони України, що додається.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністра оборони України від 05 березня 2001 року № 78 «Про затвердження Положення про патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в Збройних Силах України», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 20 березня 2001 року за № 250/5441 (зі змінами).

3. Центральному науково-дослідному інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр оборони України	О. Резніков
ПОГОДЖЕНО: Виконувач обов'язків Міністра економіки України	 Д. Кудін
	ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства оборони України 20 вересня 2022 року № 287
	Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 16 листопада 2022 р. за № 1418/38754

ПОЛОЖЕННЯ
про патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в системі
Міністерства оборони України

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає засади організації патентно-ліцензійної, винахідницької,

раціоналізаторської роботи та охорони прав інтелектуальної власності в системі Міністерства оборони України, функції органів з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, порядок використання службових винаходів, раціоналізаторських пропозицій і фінансування патентно-ліцензійної, винахідницької і раціоналізаторської та іншої діяльності, пов'язаної з охороною прав інтелектуальної власності.

До складових системи Міністерства оборони України входять апарат, установи, навчальні заклади, підприємства та організації, що забезпечують виконання завдань і функцій Міністерства оборони України або належать до сфери його управління, Збройні Сили України.

2. Вжиті в цьому Положенні терміни мають таке значення:

автори - винахідники, автори промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій та інших об'єктів права інтелектуальної власності;

винагорода - оплата інтелектуальної, творчої праці авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій, а також за використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка і раціоналізаторської пропозиції;

винахід (корисна модель) - результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології;

винахідницька робота - науково-дослідна діяльність щодо створення технологічних (технічних) рішень, що відповідають умовам патентоздатності, а також цілеспрямована діяльність, що здійснюється у системі Міністерства оборони України щодо стимулювання створення та освоєння принципово нових об'єктів техніки з урахуванням останніх досягнень науки і техніки;

ліцензія - дозвіл володільця патенту (ліцензіара), що видається іншій особі (ліцензіату), на використання винаходу (корисної моделі) на певних умовах;

об'єкт авторського права - твори у галузі науки, літератури і мистецтва;

органи з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи - патентні підрозділи Міністерства оборони України, комісії з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, які організовують винахідницьку та раціоналізаторську роботу;

патент (патент на винахід, патент на секретний винахід, патент на корисну модель, патент на секретну корисну модель) - охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і права на винахід (корисну модель);

патентні дослідження - системний науковий аналіз властивостей об'єкта господарської діяльності протягом його життєвого циклу, які впливають з правової охорони об'єктів промислової

власності;

патентно-ліцензійна робота - цілеспрямована діяльність, що здійснюється у системі Міністерства оборони України з метою виявлення патентоздатних технічних рішень і технологій, забезпечення їх правової охорони, а також здійснення заходів щодо організації укладення ліцензійних договорів;

патентний підрозділ Міністерства оборони України - структурний підрозділ навчальних закладів, установ, підприємств та організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України, що організовує патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу;

промисловий зразок - результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання;

раціоналізаторська пропозиція - визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технологічне (технічне) або організаційне рішення в будь-якій сфері її діяльності;

раціоналізаторська робота - діяльність щодо створення технологічних (технічних) або організаційних рішень, що є новими і корисними, а також цілеспрямована діяльність, що здійснюється у системі Міністерства оборони України щодо створення та освоєння раціоналізаторських пропозицій та захисту прав раціоналізаторів під час використання їх пропозицій.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Цивільному кодексі України, Господарському кодексі України, Законах України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки» та інших нормативно-правових актах.

3. Патентно-ліцензійна, винахідницька та раціоналізаторська робота у системі Міністерства оборони України має на меті підвищення боєготовності та боєздатності військ (сил) і повинна бути спрямована на виконання таких завдань:

удосконалення існуючих і створення нових зразків озброєння та військової техніки, підвищення ефективності їх використання, поліпшення технології, якості ремонту та збереження матеріальної частини озброєння та військової техніки;

удосконалення системи управління військами (силами) з упровадженням автоматизації цього процесу;

скорочення строків приведення озброєння та військової техніки до стану боєготовності;

створення нової та вдосконалення існуючої навчально-матеріальної бази;

підвищення якості науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт.

4. Патентно-ліцензійна, винахідницька та раціоналізаторська робота проводиться відповідно до Цивільного кодексу України, Законів України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», актів Кабінету Міністрів України, Міністерства економіки України, Державної служби статистики України, інших нормативно-правових актів та цього Положення.

5. Керівництво патентно-ліцензійною, винахідницькою та раціоналізаторською роботою у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України здійснює заступник Міністра оборони України згідно з розподілом обов'язків через Центральний науково-дослідний інститут озброєння та військової техніки Збройних Сил України (через патентний підрозділ Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України).

6. Органи з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи спрямовують та координують патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в системі Міністерства оборони України та повинні:

вивчати, узагальнювати та поширювати досвід патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи;

запроваджувати заходи з удосконалення патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, здійснювати контроль за її станом;

спрямовувати творчість винахідників і раціоналізаторів на вирішення актуальних технічних проблем, що постають з конкретних потреб підпорядкованих структурних підрозділів і військових частин, шляхом розробки тематичних планів, надання індивідуальних завдань;

своєчасно приймати рішення щодо (використання) впровадження винаходів (корисних моделей), промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій, об'єктів авторського права;

сприяти виплатам винагород авторам впроваджених об'єктів інтелектуальної власності, що створені у зв'язку з виконанням службового завдання, заохочувати найбільш активних винахідників та раціоналізаторів і кращих організаторів патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи;

контролювати заходи щодо організації подачі за підпорядкованістю звітів про підсумки патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи у підпорядкованих структурних підрозділах і військових частинах;

розглядати в межах компетенції скарги та заяви з питань патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи.

Органи з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи мають право

порушувати клопотання про присвоєння винахідникам і раціоналізаторам почесних звань « Заслужений винахідник України » та « Заслужений раціоналізатор України ».

7. Охорона державної таємниці в процесі винахідницької та раціоналізаторської роботи здійснюється відповідно до Законів України « Про державну таємницю », « Про інформацію », актів Кабінету Міністрів України.

Забезпечення охорони державної таємниці відповідно до вимог режиму секретності та здійснення постійного контролю за її станом покладаються на керівників, яким підпорядковані патентні підрозділи. Зазначені керівники зобов'язані здійснювати постійний контроль за забезпеченням охорони державної таємниці.

Таємне листування з авторами винаходів і раціоналізаторських пропозицій з питань патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи здійснюється через режимно-секретні органи установ, організацій та військових частин за місцем служби (роботи) чи навчання автора. Забороняється повідомляти авторам відомості, що становлять державну таємницю, які містяться в матеріалах, протиставлених їх заявкам чи раціоналізаторським пропозиціям, надавати відомості про військові частини, організації, установи та осіб, які проводять секретні роботи, а також посылатися на винаходи, раціоналізаторські пропозиції, що містять відомості, які становлять державну таємницю, та на зразки, що перебувають на озброєнні та постачанні, розробляються чи допущені до експлуатації.

II. Органи з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, їх повноваження

1. Патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в системі Міністерства оборони України здійснюють:

патентний підрозділ Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України;

патентні підрозділи навчальних закладів, установ, підприємств та організацій;

комісія з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України;

комісії з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи навчальних закладів, установ, підприємств та організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України;

відповідальні посадові особи за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в структурних підрозділах Міністерства оборони України та Збройних Сил України, що

призначаються наказом керівника відповідного структурного підрозділу.

2. На патентний підрозділ Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України покладається:

організація та науково-методичне керівництво патентно-ліцензійною, винахідницькою та раціоналізаторською роботою у системі Міністерства оборони України;

науково-методичне керівництво під час проведення патентних досліджень під час виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт та контроль за виконанням вимог Державного стандарту України ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення» (далі - ДСТУ 3575-97);

надання методичної допомоги щодо оформлення та подачі матеріалів заявок на отримання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності, створених під час виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

надання методичної допомоги щодо оформлення ліцензійних договорів щодо передачі прав на об'єкти інтелектуальної власності, створених під час виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

участь у розробці проєктів документів щодо проведення патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи у системі Міністерства оборони України;

узагальнення та поширення передового досвіду щодо організації та проведення патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи;

організація та проведення конкурсів, виставок, нарад, семінарів з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи у системі Міністерства оборони України;

підготовка пропозицій щодо заохочення авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій та організаторів технічної творчості, клопотань щодо присвоєння почесних звань «Заслужений винахідник України» та «Заслужений раціоналізатор України»;

організація підвищення кваліфікації військовослужбовців і працівників патентних підрозділів;

ведення службового листування стосовно патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, охорони інтелектуальної власності, розгляд листів, заяв і скарг авторів та організація консультацій з питань авторського та патентного права;

аналіз та узагальнення отриманих звітів про стан патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи у системі Міністерства оборони України;

складання щорічного звіту про підсумки патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи у системі Міністерства оборони України та надання його заступнику Міністра оборони України згідно з розподілом обов'язків.

3. На патентні підрозділи навчальних закладів, установ, підприємств та організацій Міністерства оборони України та Збройних Сил України покладаються:

участь у виконанні науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, виявлення патентоздатних технічних рішень;

методичне керівництво патентними дослідженнями;

надання допомоги в оформленні заявок на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, об'єкти авторського права, що створюються під час виконання службових обов'язків;

підготовка пропозицій щодо заохочення авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій та організаторів технічної творчості, клопотань щодо присвоєння почесних звань «Заслужений винахідник України» та «Заслужений раціоналізатор України»;

ведення службового листування стосовно патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, охорони інтелектуальної власності, розгляд листів, заяв і скарг авторів та організація консультацій з питань авторського та патентного права;

підготовка звітів про стан патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи структурного підрозділу, якому вони підпорядковані, та надання його до Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

4. На комісії з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи покладаються:

затвердження планів заходів з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи;

затвердження тематичного плану винахідницької та раціоналізаторської роботи, залучення особового складу до його виконання;

розгляд заяв про раціоналізаторські пропозиції, проєктів рішень щодо них і подання їх на затвердження командиру (начальнику);

розгляд та узгодження з фінансовою службою пропозицій щодо розміру винагороди авторам за використання винаходів, корисних моделей, промислових зразків і раціоналізаторських пропозицій;

розгляд пропозицій щодо заохочення авторів впроваджених винаходів, корисних моделей,

промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій та організаторів технічної творчості; подання фінансовому органу розрахунку потреби коштів на патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу.

5. На посадових осіб, відповідальних за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу в структурних підрозділах Міністерства оборони України та Збройних Сил України, покладається:

організація, планування, координація, контроль стану патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, а також звітність щодо неї;

сприяння правовій охороні винаходів корисних моделей, промислових зразків і раціоналізаторських пропозицій, захисту прав їх авторів і володільців патентів;

підготовка пропозицій щодо заохочення авторів винаходів, корисних моделей, промислових зразків, раціоналізаторських пропозицій та організаторів технічної творчості, клопотань щодо присвоєння почесних звань «Заслужений винахідник України» та «Заслужений раціоналізатор України»;

подання пропозицій з обґрунтуванням потреб щодо асигнування на патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу, контроль за ефективним і економним витрачанням коштів, наданих на ці потреби;

розгляд листів, заяв і скарг авторів, надання допомоги із захисту їх інтересів.

III. Винахідницька робота

1. Керівники структурних підрозділів Міністерства оборони України та Збройних Сил України зобов'язані:

вимагати, щоб під час виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт більш повно враховувалися сучасні досягнення науки і техніки, вітчизняні та іноземні винаходи;

забезпечити своєчасне виявлення винаходів (корисних моделей), що створені під час виконання службових обов'язків.

Оцінка науково-дослідної діяльності залежить від патентної захищеності виконаних структурними підрозділами Міністерства оборони України та Збройних Сил України розробок і використання винаходів (корисних моделей) у цих розробках.

Відомості про розглянуті та використані патенти повинні бути включені до звітів про науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи згідно з вимогами ДСТУ 3575-97 та ДСТУ 3574-97 «

Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення» (далі - ДСТУ 3574-97).

2. Заявки на винаходи, корисні моделі та промислові зразки, а також заявки на видачу охоронних документів на інші об'єкти права інтелектуальної власності оформлюються згідно з чинним законодавством України.

3.

Облік заявок на винаходи, корисні моделі, промислові зразки здійснюється відповідно до вимог Інструкції щодо заповнення форм первинної облікової документації з обліку об'єктів права інтелектуальної власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків, компонувань (топографій) інтегральних мікросхем і раціоналізаторських пропозицій), затвердженої наказом Державного комітету статистики України від 10 серпня 2004 року № 469, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27 серпня 2004 року за № 1054/9653.

IV. Раціоналізаторська робота

1. Складання, подання та розгляд заяви на раціоналізаторську пропозицію проводиться у відповідності до Тимчасового положення про правову охорону об'єктів промислової власності та раціоналізаторських пропозицій в Україні, затвердженого Указом Президента України від 18 вересня 1992 року № 479.

2. Заяви на раціоналізаторські пропозиції подаються авторами на розгляд до патентного підрозділу або відповідальному за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу за місцем служби (роботи).

3. Заява на раціоналізаторську пропозицію приймається до розгляду патентним підрозділом або відповідальним за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу, до якого вона надійшла, і в день її надходження реєструється в журналі реєстрації раціоналізаторських пропозицій. На заяві вказуються дата надходження та номер, за яким її зареєстровано.

4. Заяви на раціоналізаторські пропозиції, щодо яких фахівці на місці не можуть прийняти рішення, направляються на розгляд до органів з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи за підпорядкованістю. Заяви на раціоналізаторські пропозиції, що не належать до напрямів діяльності установи (військової частини), в якій вона подана, повертаються із зазначенням причин відмови в прийнятті до розгляду з роз'ясненням, куди слід направити зазначені заяви про раціоналізаторські пропозиції, чи повідомляється, куди вони направлені.

5. Заяви на раціоналізаторські пропозиції, що не належать до компетенції структурних підрозділів

у системі Міністерства оборони України, патентними підрозділами або відповідальними за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу не розглядаються.

6. Заяви на раціоналізаторські пропозиції розглядаються у патентних підрозділах або відповідальними за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу розглядаються протягом тридцяти днів.

Під час розгляду заяв на раціоналізаторські пропозиції з'ясовуються новизна пропозицій та їх корисність.

За потреби, пропозиція передається відповідним фахівцям для аналізу і висновку, який повинен містити стислий виклад суті пропозиції та обґрунтування корисності й можливості її практичної реалізації.

7. Щодо кожної раціоналізаторської пропозиції можуть бути прийняті такі рішення:

визнати пропозицію раціоналізаторською і прийняти до впровадження;

провести дослідну перевірку пропозиції;

пропозицію відхилити.

Проект рішення щодо раціоналізаторської пропозиції з урахуванням висновку про новизну та корисність готується патентним підрозділом або відповідальним за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу цього структурного підрозділу.

8. Заяви на раціоналізаторські пропозиції подаються до патентних підрозділів або відповідальних за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу.

Про прийняте рішення повідомляється патентний підрозділ або відповідальний за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу та автор пропозиції. Матеріали пропозиції направляються до патентного підрозділу або відповідального за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу.

9. Листування стосовно зареєстрованої раціоналізаторської пропозиції (додатковий матеріал, висновки, запити тощо) до журналу реєстрації раціоналізаторських пропозицій не вноситься, а реєструється відповідно до правил ведення діловодства.

10. На раціоналізаторські пропозиції, зареєстровані в журналі реєстрації раціоналізаторських пропозицій, підрозділом з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи ведуться окремі справи поточного діловодства, що формуються з матеріалів раціоналізаторських пропозицій та документів до них, прийнятих до реалізації, та матеріалів раціоналізаторських пропозицій та документів до них, що були відхилені.

Рішення щодо зареєстрованих раціоналізаторських пропозицій, які приймаються патентним підрозділом на засіданні комісії з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, оформлюються протоколами з подальшим їх формуванням у справи. Облік протоколів ведеться у Книзі обліку протоколів комісії з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи.

На плани, звіти та інші документи з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи ведуться окремі справи.

11. Матеріали раціоналізаторських пропозицій авторам не повертаються, а разом із висновками, рішеннями та листуванням щодо них зберігаються за місцем їх розгляду.

V. Охорона прав інтелектуальної власності

1. У системі Міністерства оборони України під час виконання планів наукової та науково-технічної діяльності, при виконанні науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, пов'язаних зі створенням і використанням об'єктів права інтелектуальної власності, здійснюються заходи, пов'язані з охороною прав інтелектуальної власності.

Вони полягають у визначенні та дотриманні положень щодо порядку набуття, розподілу, контролю за дотриманням і захистом прав на об'єкти права інтелектуальної власності, створені та (або) використані в установах або військових частинах у процесі виконання планів наукової та науково-технічної діяльності, науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, пов'язаних зі створенням та використанням об'єктів права інтелектуальної власності.

2. Охорона прав інтелектуальної власності під час здійснення заходів з винахідницької та раціоналізаторської роботи забезпечується:

своєчасним виявленням винаходів (корисних моделей) та раціоналізаторських пропозицій, що створені під час виконання службових обов'язків;

набуттям прав на винаходи (корисні моделі), промислові зразки та раціоналізаторські пропозиції, що створені під час виконання службових обов'язків;

організацією пошуку можливого використання винаходів (корисних моделей) та раціоналізаторських пропозицій, створених під час виконання службових обов'язків та розповсюдження передового досвіду.

3. Охорона прав інтелектуальної власності в процесі наукової та науково-технічної діяльності полягає в здійсненні заходів з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи, а також інших заходів щодо забезпечення виявлення та використання об'єктів права

інтелектуальної власності, набуття за потреби майнових прав на них установами або військовими частинами і спрямована на забезпечення високого технічного рівня та патентної чистоти науково-технічної продукції.

4. Охорона прав інтелектуальної власності у процесі наукової та науково-технічної діяльності забезпечується:

проведенням патентних досліджень та оформленням звіту про патентні дослідження;

наявністю у технічних завданнях, тактико-технічних завданнях вимог щодо охорони інтелектуальної власності та дотримання їх під час виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

здійсненням, за потреби, заходів щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, що створені під час виконання службових обов'язків;

забезпеченням виплати винагороди авторам об'єктів права інтелектуальної власності згідно з чинним законодавством України;

укладанням ліцензійних договорів (контрактів) з володільцями об'єктів права інтелектуальної власності, що будуть використані в інтересах Міністерства оборони України.

5. Охорона прав інтелектуальної власності під час виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт полягає у здійсненні комплексу заходів щодо дотримання положень законодавства у сфері інтелектуальної власності і забезпечення захисту прав інтелектуальної власності під час укладання та виконання договорів (контрактів) на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (далі - договори), що здійснюються на замовлення Міністерства оборони України, та спрямована на забезпечення високого технічного рівня і патентної чистоти замовленої продукції.

Охорона прав інтелектуальної власності під час виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт за замовленням Міністерства оборони України забезпечується:

визначенням умов охорони прав інтелектуальної власності в договорах та технічних завданнях і тактико-технічних завданнях;

захистом прав Міністерства оборони України на об'єкти права інтелектуальної власності в порядку, передбаченому законодавством України, у разі їх порушення;

участю в роботі комісії з приймання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт фахівців у сфері інтелектуальної власності.

При цьому контролю підлягають питання дотримання положень технічних завдань, тактико-

технічних завдань стосовно проведення патентних досліджень згідно з ДСТУ 3575-97 та оформлення звіту про патентні дослідження і ведення патентного формуляра згідно з ДСТУ 3574-97.

Під час укладання договорів необхідним є:

закріплення прав на науково-технічну продукцію, отриману під час виконання робіт за договором; забезпечення державних інтересів;

забезпечення правової охорони отриманих результатів;

визначення обов'язку виконавця щодо проведення патентних досліджень у повному обсязі відповідно до ДСТУ 3575-97;

визначення обов'язку державного замовника й виконавця щодо використання попередньої інтелектуальної власності або прав та інформації, що належать третім особам;

визначення обов'язку володільця прав на створені об'єкти права інтелектуальної власності щодо виплати винагороди їх авторам;

дотримання порядку використання результатів робіт, отриманих у рамках договору.

6. Охорона прав інтелектуальної власності під час військово-технічного співробітництва полягає у здійсненні комплексу заходів щодо дотримання положень законодавства у сфері інтелектуальної власності, забезпечення державних інтересів стосовно об'єктів права інтелектуальної власності під час укладання та виконання договорів з військово-технічного співробітництва і спрямована на забезпечення взаємовигідного співробітництва Міністерства оборони України з оборонними відомствами провідних країн світу на недискримінаційній основі, яка відповідає законодавству України у сфері військово-технічного співробітництва та інтелектуальної власності.

VI. Використання винаходів корисних моделей, промислових зразків та раціоналізаторських пропозицій

1. Щодо кожного винаходу (корисної моделі, промислового зразка), створеного під час виконання службових обов'язків, та раціоналізаторської пропозиції, яку прийнято до розробки або для використання, патентним підрозділом або відповідальним за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу приймається рішення про порядок та термін проведення робіт за етапами (розробка проекту, робочих креслень, виготовлення зразків, проведення випробувань, використання пропозиції тощо) і визначаються особи, відповідальні за проведення цих робіт. Після затвердження копії такого рішення передаються до патентного підрозділу або відповідального за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу для

контролю за їх виконанням.

2. Усі конструктивні чи технологічні зміни, пов'язані з використанням винаходів (корисних моделей, промислових зразків) та раціоналізаторських пропозицій, вносяться до затвердженої технічної або експлуатаційної документації у встановленому порядку.

3. Командири військових частин, керівники установ, де зареєстровано раціоналізаторські пропозиції, що становлять інтерес для інших установ або військових частин, направляють їх за підпорядкованістю протягом трьох місяців. У супровідному листі на адресу безпосереднього командира (начальника), керівника установи зазначається, з якого часу пропозиція використовується у військовій частині (установі), обсяг використання, отриманий ефект, розмір сплаченої авторам винагороди.

Пропозиції, що надійшли від підпорядкованих військових частин (установ), розглядаються органами з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи у встановленому порядку.

4. Раціоналізаторські пропозиції, що становлять інтерес для кількох видів Збройних Сил України, структурних підрозділів Міністерства оборони України та Збройних Сил України, направляються для вирішення питання щодо їх подальшого використання до Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

5. Військовослужбовці та працівники Збройних Сил України - автори винаходів, корисних моделей і раціоналізаторських пропозицій, що створені ними під час виконання службових обов'язків, у разі потреби залучаються до розробки та перевірки своїх пропозицій в установленому порядку.

VII. Фінансування витрат на патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу

1. Фінансування витрат на патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу у системі Міністерства оборони України здійснюється за рахунок та у межах асигнувань зведеного кошторису Міністерства оборони України на забезпечення діяльності воєнно-наукових установ.

2. У кошторисах витрат на патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу за потреби передбачаються видатки на:

фінансування витрат на оплату реєстрації винаходів (корисних моделей) та зборів, пов'язаних з охороною прав на винаходи (корисні моделі);

виплату винагород авторам впроваджених винаходів, корисних моделей, промислових зразків, та

раціоналізаторських пропозицій, створених під час виконання службових обов'язків;
оплату робіт, пов'язаних з проведенням експертизи, консультацій і складанням висновків щодо винаходів, корисних моделей, промислових зразків та раціоналізаторських пропозицій;
оформлення матеріалів заявок на отримання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності, що створені під час виконання службових обов'язків;
організацію та проведення нарад з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи;
організацію та проведення конкурсів, виставок, оглядів та інших заходів з винахідництва і раціоналізації;
організацію та проведення виплати винагород переможцям конкурсів;
виплату винагороди за впровадження раціоналізаторської пропозиції.

VIII. Порядок обчислення та виплати винагород за патентно-ліцензійну, винахідницьку і раціоналізаторську роботу та сприяння винахідництву і раціоналізації

1. Виплати винагороди за результатами проведення конкурсів та оглядів установлюються й виплачуються за наказом командира військової частини (керівника установи) згідно з умовами проведення цих заходів на підставі рішень, відповідно до конкурсних комісій та комісій з патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи.

Якщо під час проведення конкурсу потрібні випробування зразків, винагороди виплачуються після проведення випробувань, якщо результати визнаються такими, що задовольняють умови конкурсу.

2. У військових частинах виплата винагород за патентно-ліцензійну, винахідницьку та раціоналізаторську роботу здійснюється відповідно до законодавства України згідно з Класифікацією видатків за кошторисом Міністерства оборони України за рахунок коштів, передбачених на фінансування патентно-ліцензійної, винахідницької та раціоналізаторської роботи.

3. Виплата винагороди авторам за винахід (корисну модель), промисловий зразок і раціоналізаторську пропозицію, що створені під час виконання службових обов'язків чи за дорученням командира військової частини (керівника установи), якщо військова частина (установа) прийняла рішення про патентування об'єкта права інтелектуальної власності та подальше його використання, здійснюється згідно з договором між військовою частиною (установою) та автором. Договір попередньо узгоджується з фінансовим органом військової

частини (установи).

4. Авторам перспективних винаходів (корисних моделей), що не можуть використовуватися в теперішній час, винагороди виплачуються за рішенням заступника Міністра оборони України (згідно з розподілом обов'язків), командувача виду Збройних Сил України, керівника структурного підрозділу апарату Міністерства оборони України та Збройних Сил України, які визнали доцільність використання цих об'єктів у майбутньому в підпорядкованих військових частинах, за рахунок коштів, визначених у пункті 2 цього розділу.

5. Виплата винагород за результатами конкурсів здійснюється на підставі рішення (протоколу) конкурсної комісії, затвердженого командиром військової частини (начальником/керівником установи), в якій проводився конкурс.

6. Командирам (начальникам) та їх заступникам винагороди за впроваджені винаходи, корисні моделі, промислові зразки та раціоналізаторські пропозиції виплачуються за наказом вищих командирів (начальників).

<p>Начальник Центрального науково-дослідного інституту озброєння та військової техніки Збройних Сил України генерал-майор</p>	<p>І. Чепков</p>
--	-------------------------